

Riktlinjer för serveringstillstånd

**samt tillsyn enligt alkohollagen
och tobakslagen**

Trosa
KOMMUN

Innehåll

Inledning.....	3
Handläggning vid ansökan.....	3
Kommunens informationsskyldighet med mera	4
Remissyttrande.....	5
Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl	5
Kommunens tillsynsverksamhet	6
Tillsynsavgifter och taxor.....	7
Serveringstider	7
Ordning och nykterhet	8
Uteservering	9
Gemensamt serveringsutrymme.....	9
Villkor vid meddelande av serveringstillstånd.....	10
Folköl	10

Inledning

Sedan den 1 januari 2011 gäller en ny Alkohollag (2010:1622). I lagens 8 kapitel 9 § står det att *kommunen ska tillhandahålla information om vad som gäller enligt denna lag och anslutande föreskrifter samt riktlinjer för tillämpningen av föreskrifterna i kommunen.*

Statens Folkhälsoinstitut (FHI) har tagit fram en modell för hur dessa riktlinjer ska utformas. Trosa kommuns riktlinjer är baserade på FHI´s modell.

De alkoholpolitiska riktlinjerna ska vara en hjälp för krögare i kommunen som redan innehar serveringstillstånd eller planerar att söka ett serveringstillstånd. Riktlinjerna ska förtydliga bland annat vad som gäller enligt alkohollagen (2010:1622) och anslutande föreskrifter samt vilka lokala förhållanden Trosa kommun tar hänsyn till vid tillståndsprövning. Syftet med riktlinjerna är också att skapa en förutsebarhet vad nyetablering har för möjlighet att ges tillstånd samt att underlätta likabehandling inom kommunen av ansökningar om serveringstillstånd.

Handläggning vid ansökan

Rättsregel

Enligt 5 § alkoholförordningen (2010:1636) ska en kommun fatta beslut i ett ärende om serveringstillstånd inom fyra månader från det att en fullständig ansökan kommit in till kommunen.

Riktlinjer

Trosa kommun strävar efter att ha så korta handläggningstider som möjligt. Handläggningstiden räknas från den dag ansökan är komplett och varierar beroende på vilket tillstånd som söks.

Nedan anges den längsta handläggningstiden för beslut:

- Stadigvarande tillstånd till allmänheten eller slutna sällskap, 60 arbetsdagar.
- Tillfälliga tillstånd till allmänheten, 30 dagar
- Tillfälliga tillstånd till slutna sällskap, 14 dagar
- Catering, provsmakning och kryddning av spritdryck, 14 dagar

Observera att ansökningstiden kan vara längre än de dagar som är angivna ovan, men då ska tillståndsmyndigheten ange skriftliga skäl till den utökade handläggningstiden.

Den 1 juni – 30 augusti kan handläggningstiden för tillfälliga tillstånd till slutna sällskap samt ansökan om catering, provsmakning och kryddning av spritdryck uppgå till 30 dagar.

Vissa beslut får tjänstemännen inte själva fatta utan de ärendena måste tas av kommunens miljönämnd. Det kan innebära längre handläggningstider än de som anges ovan då ett nämndemöte måste väntas för att ett beslut ska kunna fattas. Om ett beslut måste tas i

miljönämnden kommer den sökande att informeras om detta. Datum för nämndens sammanträden finns angivna på kommunens hemsida.

Kommunens informationsskyldighet med mera

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 9 § alkohollagen (2010:1622) har kommunen en skyldighet att informera om vad som gäller enligt denna lag och anslutande författningar.

Riktlinjer

Miljökontoret kommer att ordna krögarträffar en gång varje vår för att diskutera aktuella frågor, sommarens arrangemang samt hur samarbetet mellan alkoholhandläggare och krögare kan förbättras. Vid behov kan andra myndigheter som polisen eller kommunens livsmedelsinspektör bjudas in till träffarna.

Miljökontoret kommer att erbjuda krögare och deras anställda personal utbildning minst en gång om året i Ansvarsfull Alkoholservering eller annan likvärdig utbildning.

Miljökontoret utövar tillsyn på samtliga verksamheter som innehar någon form av serveringstillstånd. För mer information om tillsynen se avsnittet om kommunens tillsynsverksamhet eller den aktuella tillsynsplan som finns på kommunens hemsida.

Rutiner kring kunskapsproven

För att få ett serveringstillstånd ska minst 50 % av ägarna i ett bolag göra ett kunskapsprov eller ha genomfört ett kunskapsprov i alkohollagen (2010:1622) med godkänt resultat inom de senaste 3 åren. Remisser till berörda myndigheter skickas inte ut förrän ett godkänt resultat på ett kunskapsprov kan visas upp. Resultatet från kunskapsprovet skickas ut skriftligen antingen via mejl eller brev till den sökande dagen efter genomfört prov. Vid ett icke godkänt resultat på ett kunskapsprov ska det gå minst 5 arbetsdagar innan nästa prov får skrivas, vilket innebär att ett nytt kunskapsprov kan skrivas på den 6:e arbetsdagen. Den sökande har rätt att använda sig av en tolk, men då får den sökande själv få stå för den kostnaden.

Det första kunskapsprovet ingår i ansökan, därefter tas en avgift ut. Se avsnittet Tillsynsavgifter och taxor.

Kommunicering av tillsynsprotokoll och ansökan

Efter tillsyn skickas alltid ett tillsynsprotokoll ut till tillståndshavaren. Detta protokoll skickas ut inom 10 arbetsdagar efter tillsynstillfället.

En bekräftelse på att en ansökan inkommit till miljökontoret skickas skriftligen till den sökande inom 10 arbetsdagar från det att ansökan inkommit. I detta brev anges om ansökan är komplett eller vilka kompletteringar som behövs för att kommunen ska kunna behandla ansökan. Innan tillstånd kan lämnas ska ansökningsavgiften vara betald.

Remissyttrande

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 11 § alkohollagen (2010:1622) ska kommunen hämta in polisens yttrande vid en prövning av ett stadigvarande serveringstillstånd, såväl till allmänheten som till slutna sällskap. Kommunen ska också hämta in polisens yttrande vid en prövning av tillfälligt serveringstillstånd till allmänheten, om det inte rör sig om ett litet arrangemang. Enligt 8 kapitlet 16 § alkohollagen (2010:1622) ska också de lokaler som används för stadigvarande servering vara brandsäkra. Brandsäkerheten kan också vara något som kommunen behöver beakta när de prövar en ansökan om tillfälligt serveringstillstånd.

Riktlinjer

Trosa kommun avgör själva vilka som anses vara lämpliga att skicka remisser till. Vid ansökan om stadigvarande tillstånd eller tillfälliga tillstånd till allmänheten skickas alltid en remiss till polisen. Remisser skickas även vanligtvis till räddningstjänsten, skatteverket och kronofogden.

- Polisen – kontrollerar om sökanden finns i brottsregistret, tänkta öppettider, tillställningens art och behovet av ordningsvakten.
- Räddningstjänst – kontrollerar hur många personer som får befinna sig på serveringsstället, om lokalen är lämplig för den typ av verksamhet som ska bedrivas.
- Skatteverket – kontrollerar hur de sökande har skött sin ekonomi, både privat och i olika bolag de sökande har varit/är involverade i. Kontrollerna görs vanligtvis 3 år tillbaka i tiden för samtliga bolag de sökande har varit aktiva i. Även den sökandes förslag till budget kan granskas av skatteverket.
- Kronofogden – kontrollerar om skulder finns/har funnits.

Även andra myndigheter kan vara remissinstans som kommunens tekniska kontor, socialkontoret, närboende och fastighetsägare.

Även kommunen är remissinstans för andra myndigheter som lotteriinspektionen.

Olägenheter på grund av serveringsställets belägenhet eller andra skäl

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 17 § alkohollagen (2010:1622) får kommunen vägra serveringstillstånd om serveringsstället på grund av placering eller andra skäl kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller medföra särskild risk för människors hälsa.

Riktlinjer

Trosa kommun prövar alltid varje ansökan och anmälan efter de specifika förhållanden som råder för det enskilda fallet. Det kan finnas olika anledningar till inskränkningar i ansökan eller anmälan eller att den avslås helt.

Anledningarna kan vara att:

- Störningar för omgivningen kan påverka serveringstider eller göra att sökande får skilda serveringstider i serveringslokalen och på uteserveringen. Eller det kan leda till avslag av ansökan.
- Placeringen av verksamheten är olämplig eller kan befaras medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet.
- Evenemang som riktar sig främst till ungdomar under 18 år beviljas inte serveringstillstånd.
- Evenemang med tema i kombination med alkoholförtäring som kan antas medföra särskild risk för olägenheter beviljas inte serveringstillstånd.

Kommunens tillsynsverksamhet

Rättsregel

Kommunens tillsynsansvar för områdena servering av alkoholdrycker och marknadsföring av alkoholdrycker framgår av 9 kapitlet 2 och 3 §§ alkohollagen (2010:1622).

Riktlinjer

Trosa kommun genomför olika typer av tillsyn

- Förebyggande tillsyn – innebär exempelvis utbildning i Ansvarsfull Alkoholservering, informationsbrev och nätverksmöten mellan kommunen och tillståndshavarna.
- Inre tillsyn – innebär att kommunen granskar om den som har serveringstillstånd fortfarande uppfyller alkohollagens krav på personlig och ekonomisk lämplighet. Denna granskning sker ofta tillsammans med andra myndigheter som polisen, skatteverket och kronofogden. Tillsynen är rent administrativ och sker främst genom remisser och underrättelser mellan myndigheter.
- Yttre tillsyn – innebär att kommunen besöker serveringsstället under pågående verksamhet. Denna tillsyn kan ske genom så kallad samordnad tillsyn tillsammans med andra myndigheter som polisen, räddningstjänsten eller skatteverket. Denna tillsyn är oftast oanmäld.

Inre och yttre tillsyn kan leda till att en utredning inleds och att förnyade remisser skickas till de berörda myndigheterna. Om en utredning inleds ska kommunen avsluta ärendet med ett beslut.

Kommunen gör inre tillsyn av samtliga tillståndshavare hos polisen och hos skatteverket en gång om året.

Tillsyn kan ske genom påkallad tillsyn eller rutintillsyn. Påkallad tillsyn utförs när kommunen misstänker brister på ett serveringsställe och därför genomför en tillsyn. Rutintillsyn är något som kommunen ska genomföra minst en gång om året hos alla som innehar serveringstillstånd. Detta behöver inte föregås av några misstankar om brister på ett serveringsställe.

Om brister uppmärksammas kan kommunen vidta sanktioner mot tillståndshavaren. Sanktionerna är erinran, varning eller återkallelse av tillstånd.

Om tillstånd ej utnyttjas ska kommunen återkalla tillståndet. Uppehåll i en verksamhet ska meddelas kommunen skriftligen samt innehålla information om när verksamheten är tänkt att starta igen. Ett avbrott i verksamheten kan vara i maximalt 2 år, därefter kommer kommunen att återkalla tillståndet.

Även polisen är tillsynsmyndighet enligt alkohollagen.

Tillsynsavgifter och taxor

Rättsregel

Kommunen har enligt 8 kapitlet 10 § alkohollagen (2010:1622) rätt att ta ut avgifter för tillsyn av den som har provsmaknings- eller serveringstillstånd. Avgifterna beslutas av kommunfullmäktige och baseras på självkostnads- och likställighetsprincipen som regleras närmare i kommunallagen.

Riktlinjer

Den årliga avgiften som debiteras tillståndshavarna varje år baseras på den inkomna restaurangrapporten. Avgiften består av en fast avgift samt en rörlig avgift beroende på den gångna alkoholförsäljningen året innan. För mer information om avgifter se dokumentet *Taxa för tillsyn inom alkohollagen, tobakslagen och läkemedel* som finns på kommunens hemsida.

Restaurangrapporten ska inkomma till Trosa kommun senast den 1 mars varje år. Vid försenad restaurangrapport utgår en påminnelse tillsammans med en påminnelseavgift på 1 600 kronor.

Första kunskapsprovet ingår i ansökningsavgiften, därefter tar Trosa kommun 1000 kronor per prov. Maximalt antal prov per ansökan uppgår till tre stycken.

Serveringstider

Rättsregel

Bestämmelsen i 8 kapitlet 19 § alkohollagen (2010:1622) om serveringstider syftar till att motverka olägenheter som onykterhet och oordning. Bestämmelsen om serveringstider är en viktig del av den svenska alkoholpolitiken, och social hänsyn ska därför gå före affärsmässiga eller konkurrensmässiga hänsyn. Att en konkurrerande restaurang redan har fått längre serveringstider behöver därför inte motivera bifall till en annan ansökan. När kommunen prövar

restaurangens serveringstid ska man beakta om serveringstiden kan medföra olägenheter i fråga om ordning och nykterhet, eller om den kan innebära särskild risk för människors hälsa. Skyddet för människors hälsa och intresset av att upprätthålla ordning, nykterhet och säkerhet ska alltså stå i förgrunden när kommunen prövar sena serveringstider.

Riktlinjer

Normaltiden för serveringstillstånd enligt alkohollagen är mellan 11.00 – 01.00. Ska senare serveringstider medges ska det finnas särskilda skäl. Som längst beviljas tillfälliga och stadigvarande serveringstillstånd till allmänheten samt stadigvarande tillstånd till slutna sällskap till 02.00, under förutsättning att det inte stör närboende eller att det finns alkoholpolitiska olägenheter i området. Tillfälliga tillstånd till slutna sällskap kan beviljas till senast 04.00 vid enstaka tillfällen under förutsättning att det inte riskerar att störa några närboende.

Polisens yttrande och risken för närboendestörningar väger tungt när tillståndsmyndigheten beslutar om serveringstider vid en ansökan.

För öppettider efter 01.00 gäller senaste insläppstiden på serveringsstället kl 01.00.

Ordning och nykterhet

Rättsregel

Allmänna bestämmelser om försäljning finns i 3 kapitlet i alkohollagen (2010:1622) och bestämmelser om servering av alkoholdrycker finns i 8 kapitlet. I lagens 1 kapitel 11 § andra stycket står det att försäljningen kallas servering om drycken ska förtäras på stället. Bestämmelserna i 3 kapitlet om försäljning är därför tillämpliga även vid servering.

3 kapitlet 5 § och 8 kapitlet 20 § handlar båda om att se till att hålla ordning där man säljer och serverar alkoholdrycker. Enligt 3 kapitlet 5 § ska skador i möjligaste mån förhindras vid försäljning, och den som säljer alkoholdrycker ska se till att det råder ordning och nykterhet på försäljningsstället. Enligt 8 kapitlet 20 § ska personal vid servering se till att måttfullhet iakttas och att störningar på grund av oordning och onykterhet undvikas.

Riktlinjer

Åtgärder som tillståndshavaren själv kan göra för att förbättra ordning och nykterhet på serveringsstället är att öka personaltätheten, utbilda sin personal i alkohollagen samt utformning av lokalen så att den är lätt att överblicka.

Då måttfullhet ska tillämpas vid servering av alkoholhaltiga drycker är det inte tillåtet att på serveringsställen i Trosa kommun servera hela flaskor sprit, shotskannor, färdiga hinkar med alkoholdrycker eller motsvarande.

Kommunen har möjlighet att villkora att endast bordsservering är tillåtet på ett serveringställe.

Kommunen har möjlighet att villkora att serveringsansvarig personal ska genomgå utbildning i Ansvarsfull Alkoholservering eller motsvarande.

Kommunen har möjlighet att begränsa försäljningen av spritdrycker vid tillfälliga tillstånd till allmänheten.

Uteservering

Rättsregel

Enligt 8 kapitlet 14 § första stycket alkohollagen (2010:1622) ska ett serveringstillstånd avse ett visst avgränsat utrymme, exempelvis en uteservering som finns i anslutning till serveringsstället. Kommunen kan vid tillståndsgivningen besluta om kortare serveringstider på en uteservering än inomhus. Vid ett beslut om serveringstillstånd kan kommunen även villkora tiderna för när uteserveringen ska vara utrymd. Anledningen är att verksamheten inte får störa omgivningen, till exempel dem som bor i närheten av restaurangen. Om kommunen inte har villkorat tillståndet med en särskild utrymningstid för uteserveringen gäller serveringstillståndets utrymningstid, det vill säga 30 minuter efter den serveringstid som gäller för serveringsstället i övrigt.

Riktlinjer

I Trosa kommun prövas varje ansökan om serveringstider utifrån de specifika omständigheter som råder i det enskilda fallet. Vid risker att störa närboende regleras serveringstiderna på uteserveringen till senast 22.00 söndag – torsdag, 24.00 fredag – lördag. Vid uteserveringar där närboende inte rikseras att störas kan samma tider ges för uteserveringen som för serveringsstället i övrigt.

Uteserveringen ska vara en fysisk avgränsad plats. Avgränsningen ska vara ovan mark samt att uteserveringen ska ligga i anslutning till serveringsstället.

Tillståndshavaren ansvarar själv för att eventuella bygglov för uteserveringen finns och att regler från tekniska kontoret följs.

Tillståndshavaren ska ha dispositionsrätt över uteserveringen.

Något som tillståndshavaren ska ha i åtanke är att inbyggda uteserveringar med väggar och tak omfattas av rökförbudet.

Gemensamt serveringsutrymme

Rättsregel

I 8 kapitlet 14 § andra stycket alkohollagen (2010:1622) ges möjlighet för flera tillståndshavare att utnyttja ett gemensamt serveringsutrymme. Det innebär att ett särskilt tillstånd kan beviljas för att servera på samma yta. En förutsättning är att de som söker om gemensamt serveringsutrymme har ett eget serveringstillstånd. Särskilda villkor kan meddelas i samband med beslutet om tillstånd för ett gemensamt serveringsutrymme.

Riktlinjer

Vid ansökan om gemensamt serveringsutrymme görs en särskilt noggrann prövning av ansökan. Samtliga sökande måste inneha ett stadigvarande serveringstillstånd för att ett tillstånd om gemensam serveringsyta ska kunna beviljas.

Ordningstvakter kan komma att krävas vid tillstånd till gemensam serveringsyta.

Trosa kommun kan kräva att servering endast sker genom bordsservering.

Villkor vid meddelande av serveringstillstånd

Rättsregel

Enligt allmänna förvaltningsrättsliga principer kan en kommun när den meddelar tillstånd också meddela olika slags villkor. Syftet är att motverka alkoholpolitiska skadeverkningar. Villkoren kan alltså endast meddelas vid beslut om serveringstillstånd. Dit räknas också beslut om utökning av ett gällande tillstånd, till exempel förlängd serveringstid och utökning av serveringslokal eller annat serveringsutrymme. Villkoren får inte vara generella utan behovet ska bedömas i varje enskilt fall. Kommunen kan däremot i sina riktlinjer beskriva under vilka förutsättningar ett beslut kan komma att villkoras.

Riktlinjer

Exempel på vad villkoren kan avse:

- Förordnade ordningstvakter efter ett visst klockslag.
- Olika utrymningstider för servering i olika lokaler eller utrymmen på ett serveringsställe.
- Olika serveringstider beroende på typ av evenemang.
- Antal gäster på serveringsstället.
- Serveringens inriktning.
- Begränsning av servering genom att endast tillåta bordsservering.
- Utbildning för personal vid sen serveringstid, exempelvis ansvarsfull alkoholserving.

Folköl

Rättsregel

Innan försäljning av folköl får påbörjas ska en skriftlig anmälan ske till tillståndsmyndigheten i kommunen, i detta fall Trosa kommuns miljökontor. Verksamhetens egenkontroll ska även bifogas med anmälan. De krav som alkohollagen kräver för att få sälja folköl är enligt 5 kapitlet 5 § alkohollagen (2010:1622) att:

- Försäljningen bedrivs i en godkänd livsmedelslokal

- Att försäljning av matvaror bedrivs i butiken
- Kunden ska i butiken kunna köpa en komplett måltid med bröd, mejerivaror och kylda eller frysta livsmedel

Ett egenkontrollprogram ska upprättas av den som bedriver detaljhandel med- eller servering av folköl. Programmet ska fastställa rutiner och moment för kontroll så att försäljning och servering sker på ett ansvarsfullt sätt och i enlighet med gällande regler.

Riktlinjer

Kommunens tillsynsmyndighet ska besöka handlarna årligen och då tillse att en egenkontrollplan är upprättad, att reglerna om marknadsföring av öl följs samt att försäljning av livsmedel sker på stället eller att mat serveras. Vid tillsynen ska myndigheten vara behjälplig med information och råd, främst då kring egenkontrollen.

För sitt tillsynsarbete har kommunen rätt att ta ut en avgift anpassad efter självkostnadsprincipen, se dokumentet *Taxa för tillsyn inom alkohollagen, tobakslagen och läkemedel* som finns på kommunens hemsida.